

Наукові дослідження: реалії сьогодення

**IX Всеукраїнська мультидисциплінарна
науково-практична Інтернет-конференція
31 березня 2023, Україна, Полтава**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

УДК: 001.891(063)

Н34

Н34 Наукові дослідження: реалії сьогодення. ІХ Всеукраїнська мультидисциплінарна науково-практична Інтернет-конференція, 31 березня 2023, Україна, Полтава : Збірник матеріалів — Київ : Яроченко Я. В., 2023. — 153 с. : рис. Online-видання.

ISBN 978-617-7826-22-3 (Online)

Даний збірник містить наукові дослідження авторів у різних галузях, зокрема: медицина та біологія, інформаційні технології та комп'ютерні науки, філософія та соціологія, економіка та фінанси, право та політика, історія та культурологія, географія та екологія, мистецтво та література, а також інших суміжних дисциплінах. Кожен з авторів вніс свій внесок у розвиток науки та відповідну галузь знань. Збірник містить актуальні дослідження, які можуть бути корисними для вчених, викладачів, студентів та всіх, хто зацікавлений у розвитку науки та розширенні своїх знань у різних галузях.

Всі матеріали подано в авторській редакції з незначними коректорськими правками. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр і прізвищ несуть автори та їх наукові керівники.

УДК: 001.891(063)

ЛИСОКОНЬ Ілля Олександрович,
*аспірант кафедри педагогіки, асистент кафедри
соціальної педагогіки і соціальної роботи
Криворізького державного педагогічного університету
м. Кривий Ріг, Україна
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1722-1825>*

ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ОРГАНІЗАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ УНІВЕРСИТЕТУ

На сучасному етапі розвитку вітчизняної вищої освіти чітко прослідковуються ряд взаємопов'язаних проблем, що напряму стосуються управлінської діяльності керівної ланки. Однією з таких нагальних проблем варто визначити управління освітніми інвестиціями ЗВО, що є невід'ємною складовою ефективного менеджменту як окремого закладу освіти, так і всієї галузі в цілому.

Важливим аспектом у формуванні самого поняття інвестиційного мікроклімату, особливостей його створення та залучення інвесторів стала перебудова вітчизняної освітньої архітектури за стандартами Європейського Союзу. Вже зроблено багато важливих кроків на шляху до євроінтеграції: прийнято ряд нормативно-правових актів, здійснено реформування освітніх закладів, упорядковано кваліфікаційні вимоги до випускників ЗВО, менеджмент отримав автономію тощо. Проте все залишається актуальним для обговорення в наукових колах питання визначення особливостей організаційного управління ЗВО, зокрема й освітніми інвестиціями.

Проблему інвестицій в освітню галузь досліджують В. Бобрицька, Р. Бойчук, Л. Бурдонос, І. Вахович, В. Вороніна, В. Виноградня, М. Іншин, І. Крутий, К. Кулешов, І. Лисоконь, В. Майстер, В. Сафонова, Л. Черватюк, Т. Яровенко та інші. Механізми інвестування у вітчизняну освіту стали предметом дослідження таких науковців як: О. Андрюшина, М. Баран,

Ю. Волинчук, С. Захарін, М. Карпенко, С. Кузнецова, Ю. Литюга, С. Останина, В. Савченко, Д. Чернейко, К. Щур тощо.

Поняття «інвестиції» в загальному значенні розуміється як вид майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладається в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект [1]. Інвестиції в освіті, перш за все, мають соціальну значущість, і визначаються як шлях до інноваційного розвитку України [2]; інвестування коштів у заклади освіти з метою забезпечення освітньої діяльності та інвестиції на загальнодержавному рівні з метою подальшого економічного зростання [5]; цілеспрямований процес використання коштів державного і місцевих бюджетів, нагромаджених через систему оподаткування, а також коштів юридичних та фізичних осіб з метою реалізації завдань стратегічного розвитку інвестування в системі вищої освіти [3]; нарощування фізичного, інтелектуального освітнього капіталу, що викликає необхідність застосування різних технологій аналізу та передбачення [4].

Така багатовекторність розуміння інвестицій в освіті має як переваги (широке коло досліджень, актуальність проблеми, опрацювання різних підходів та пошук оптимальних шляхів реалізації інвестиційної політики в освіті тощо) так і недоліки (розосередження поглядів дослідників, відсутність чіткого наукового апарату тощо).

Очевидно, що зважаючи на відносно нову у часі для української спільноти тенденцію вивчення інвестиційних процесів в освіті, варто звернути увагу на основні складові означеного процесу та на основі здійсненого теоретичного аналізу переважно зарубіжного досвіду зробити спробу власного потрактування окремих позицій. На наше переконання, спільним для усіх ЗВО при організації управління інвестиційними процесами має стати дотримання відповідних напрямів та завдань цього процесу. Уточнимо кожен із зазначених аспектів.

На нашу думку до основних напрямів інвестиційної діяльності в освітньому просторі вітчизняного університету треба віднести:

- *інформаційний*, що передбачає систематичну взаємодію із засобами масової інформації на рівні відповідної територіальної громади та наявність власних інформаційних ресурсів ЗВО задля підвищення іміджу закладу;
- *інфраструктурний*, до якого правомірно відносимо матеріально-технічну та ресурсну бази ЗВО, його спрямованість на енергоефективність та приведення стандартів санітарно-побутових умов у відповідність до сучасних вимог учасників освітнього процесу;
- *міжнародний*, що полягає у побудові системного міжкультурного діалогу з метою утвердження світових та європейських цінностей освіти на теренах вітчизняної освітньої галузі, інтернаціоналізація освітнього процесу та впровадження кращих освітніх практик менеджменту ЗВО;
- *науково-технічний*, що передбачає посилення наукового потенціалу здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників через постійне збільшення кількості векторів наукових пошуків, залучення до проєктної діяльності потенційних абітурієнтів закладу, виконання науково-технічних досліджень спільно із стейкхолдерами;
- *освітній*, який являє собою діяльність, пов'язану із налагодження взаємодії із органами влади різних рівнів щодо реалізації соціального замовлення на підготовку затребуваних на ринку праці фахівців із можливою участю в цьому процесі здобувачів вищої освіти та їхніх батьків, випускників, роботодавців, представників громадськості;
- *соціальний*, метою якого визначено своєчасне забезпечення безбар'єрності освітнього середовища із урахуванням європейських стандартів соціальної підтримки осіб з особливими освітніми потребами, дотримання норм охорони праці та безпеки життєдіяльності усіх учасників освітнього процесу, реалізація соціально значущих проєктів, що в загальному результаті відображає стиль корпоративної соціальної відповідальності ЗВО.

Усвідомлення важливості кожного із описаних напрямів інвестиційної діяльності дає змогу сформулювати ряд завдань функціонування ЗВО. Так, вважаємо одним з першочергових завдань ЗВО задля створення привабливого

інвестиційного середовища встановлювати та систематично розширювати зв'язки із зацікавленими сторонами, зокрема й для посилення управлінської діяльності, кроссекторальної взаємодії, розширення академічних можливостей ЗВО тощо.

Наступним завданням при організації управління інвестиційною діяльністю в освіті визначаємо розвиток мультисистем, призначення яких полягає у забезпеченні освітнього процесу на організаційному, адміністративному та технічному рівнях, що в свою чергу має безпосередньо відобразитися на якості самого процесу надання освітніх послуг.

Забезпечення ефективного функціонування управлінської моделі закладом вищої освіти також є важливим завданням організації інвестиційної діяльності, адже усі сфери життєдіяльності ЗВО (аналітична, звітна, інформаційна, організаційна, планова, поточна, розпорядча, фінансова, юридична) є взаємозалежними та потребують постійного контролю з боку освітнього менеджменту.

На наше переконання, організація та управління інвестиційною діяльністю ЗВО полягає у розв'язанні вище зазначених завдань із використанням усіх доступних інструментів такої діяльності. Разом з тим, варто враховувати вид інвестицій, від якого може різнитися кількість завдань управлінської діяльності з інвестиціями. Класифікація інвестицій містить такі ознаки, як: *термін реалізації* (короткострокові, середньострокові, довгострокові, перспективні); *масштаб* (локальні, відомчі, національні, міжнародні); *ресстрація інвестора* (вітчизняні, іноземні); *прибутковість* (матеріальні, нематеріальні); *характеристика інвестора* (галузевий, індивідуальний, державний, перспективний, посередницький, соціальний); *джерело фінансування* (державні, змішані, міжнародні, місцеві, приватні, регіональні); *організаційна форма* (аутсорсинг, донат, власна ініціатива ЗВО, грант, державно-приватне партнерство, крауфандинг, меценатство, програми соціального розвитку, фандрейзинг).

Взаємозалежним до попереднього видається наступне завдання: формування позитивного іміджу ЗВО та його вплив на територіальну громаду через реалізацію соціально чутливих ініціатив. Потенціал закладу вищої освіти відображається в освітній, науковій, методичній та соціокультурній діяльності конкретного регіону.

Ще одним завданням у організації управління інвестиціями ЗВО вбачаємо у реалізації соціальної місії закладу, адже як осередок освітньої, наукової, методичної та соціокультурної діяльності конкретного регіону заклад освіти має потужності для створення безбар'єрної інфраструктури для потреб територіальної громади та реалізації соціально корисних проєктів.

Наведені класифікація освітніх інвестицій та напрями інвестування дозволяють визначити основні зовнішні та внутрішні фактори, що впливають на провадження інвестиційної діяльності ЗВО (Таблиця 1):

<i>Зовнішні фактори</i>	<i>Внутрішні фактори</i>
залучення стейкхолдерів до освітнього процесу та процесу управління ЗВО	інформаційна політика ЗВО
інформаційний контент ЗВО	матеріально-технічне забезпечення
нормативно-правове забезпечення освітнього середовища	провадження наукової діяльності
регіональні особливості розташування ЗВО	реалізація професійних компетентностей працівниками
реформування системи освіти	рівень якості вищої освіти
фінансово-економічні показники	
суб'єктивні та соціокультурні обставини	

На нашу думку окреслені вище фактори безпосередньо визначають мету організації та управління інвестиційною діяльністю, яка полягає у регулюванні процесів взаємодії ЗВО в певному напрямі, а також забезпеченні надання якісних освітніх послуг, оновленні матеріально-технічного забезпечення, проведенні інноваційних наукових досліджень та реалізації соціальної місії.

На основі наукової розвідки можна зробити висновок, що існує взаємозалежність між основними факторами, що впливають на організацію управління інвестиціями, напрямами інвестиційної діяльності та класифікацією освітнього інвестування ЗВО. Таким чином, висвітлено питання організації управління інвестиціями ЗВО з позицій техніко-технологічної складової, а саме: визначено основні напрями такої діяльності в освітньому середовищі; обґрунтовано ряд завдань для ефективного функціонування ЗВО; наведено класифікаційні ознаки інвестицій, за якими, відповідно, відбувається розподіл інвестицій на визначення особливостей організації діяльності менеджменту з управління інвестиціями на рівні ЗВО.

Подальші перспективи дослідження полягають у визначенні інструментів, методів та принципів організації управління інвестиційною діяльністю ЗВО, а також моделюванні складових процесу управління інвестиціями в освітньому середовищі вишу.

Список бібліографічних посилань:

1. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 року № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>.
2. Бойчук Р. Форми, методи та інструменти державного регулювання інвестиційної діяльності. Право та інноваційне суспільство. 2016. №2(7). С. 9-17.
3. Волинчук Ю. Інвестування в системі вищої освіти. Інвестиційні пріоритети епохи глобалізації : вплив на національну економіку та окремий бізнес : матер. міжнар. наук.-практ. конф., 14-15 лютого 2008 р. URL: http://www.confcontact.com/2008febr/8_volin4uk.php.
4. Захарін С. Фінансово-економічні моделі інвестиційної діяльності у сфері вищої освіти. Економічний вісник університету. 2013. Вип. 20 (1). С. 38-47.
5. Вороніна В. Інвестиції у сферу освіти: проблеми та шляхи їх вирішення. Модернізація економіки в умовах зростання суспільної свідомості: туризм, людиномірність, партнерство, кооперація : матеріали II Всеукраїнської